

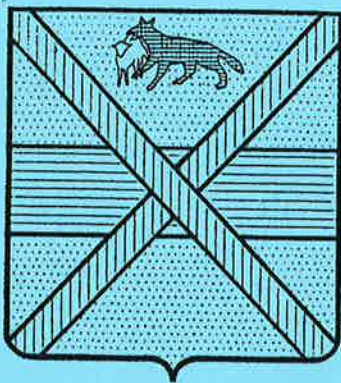
Belgie – Belgique  
P.B.  
1860 MEISE  
2/2918

# Berla

Heemkundige kring

Meise  
Oppem  
Wolbertem

en omgeving



Archief en bibliotheek

Brusselsesteenweg, 73

1860 Meise

Berla is aangesloten bij



Vlaams Centrum voor Volkscultuur

VLAAMSE  
CONTACTCOMMISSIE  
MONUMENTENZORG



nummer 60 – juni 2000

# BERLA

V Z W

Heemkundige Kring  
voor  
Meise – Oppem – Wolvertem  
en omgeving

- zetel van de kring : Brusselsesteenweg 73 1860 Meise
- Raad van Beheer : \* Ere-voorzitster  
*Estella Van Hemeldonck-Van Antwerpen*  
\* Voorzitter  
*Michel Van den Broeck*  
\* Secretaris  
*Peter Carrière*  
\* Penningmeester  
*Roger Moerenhout*  
\* Beheerders  
*Raoul Moyson, Raymond Moreau,  
Wim Van Campenhout*
- Tijdschrift : verschijnt driemaandelijks  
jaarabonnement en lidgeld 300 BEF  
los nummer 100 BEF  
betaling via rekening 001-1189490-55  
redactie-coördinatie : Raymond Moreau  
de auteurs zijn verantwoordelijk voor hun bijdrage
- Bibliotheek en archief : De Snipper (lokaal 3)  
Brusselsesteenweg 73 1860 Meise  
toegankelijk :  
\* 1ste woensdag van de maand van 14u tot 17u  
\* 3de dinsdag van de maand van 20u tot 22 u  
behalve op feestdagen en in juli & augustus
- Contacten : Michel Van den Broeck 015-71 53 31  
Peter Carrière 015-74 03 00 of  
02-269 29 52
- Website : <http://www.geocities.com/athens/acropolis/6661/>
- E-mailadres : [berla\\_53@hotmail.com](mailto:berla_53@hotmail.com)

## Berla verzamelt

- *alle documenten over de gemeente Meise en omgeving zoals oude weekbladen, persknipsels, foto's, affiches, zichtkaarten, landkaarten, ...*
- *alle documenten over inwoners van Meise zoals doodsprentjes, familiearchief, kavelbrieven, foto's, notariële akten, ...*
- *alle voorwerpen in verband met ambachten en stielen van vroeger, boerenalaam, leefmilieu en gewoonten van onze voorouders*

**Werp niets weg, contacteer eerst Berla**

## INHOUD

Ten geleide		2
De Slag van Imde	Wim Van Campenhout	3
De geschiedenis van Waine Pit ...	Jean Van Diest	7
Sterven en begraven in Wolvertem (2)	Jef Van den Brande	11
Oude Meisese geslachten : Lauwers	Leo Lindemans	16
De Duivelsschuur in de stoet	Michel Van den Broeck	21
Soldaten van Napoleon	Marc Gillesjans	25

---

## BERLA

driemaandelijks tijdschrift  
nummer 60 - juni 2000

## TEN GELEIDE

Goed weer, goede gidsen en een goed gezelschap : de ideale formule voor een geslaagde uitstap. En dat is onze reis naar Ninove, Oudenaarde en Ename zeker geweest, kundig voorbereid door het driemanschap Michel Van den Broeck, Wim Van Campenhout en Peter Carrière. Overigens heeft onze kring verder de wind in de zeilen : met 45 aanwezigen mag de "gastronomische" voordracht van Diane De Keyzer ongetwijfeld een succes genoemd worden. Ook de toename van het aantal leden dit jaar mag vermeld en het aantreden van een vernieuwd bestuur.

Raoul Moyson legt na bijna tien jaar de voorzittershamer neer doch blijft actief bestuurslid. Michel Van den Broeck volgt hem op en de andere verschuivingen in de functies leest U op de binnenkant van de kaft. Wij herdenken tevens het onverwacht overlijden van een trouw lid en reisgezel van het eerste uur, Maurice Passchyn. Men mag zonder overdrijving stellen dat het verenigingsleven in onze gemeente een steunpilaar heeft verloren in zijn persoon.

Maar het leven gaat verder : in dit nummer verneemt U als voorbereiding op onze tentoonstelling van 27 en 28 augustus 2000 meer over de Slag van Imde, gezien van de Duitse "overkant". Wim Van Campenhout zorgde voor de vertaling. Jean Van Diest zal ons het lange wachten vergeven, want eindelijk is zijn geschiedenis van Waine, Pit en Pie Bril en hun paard Lis verschenen. Sterven en begraven deed men ook in Wolvertem en daarover bericht Jef Van den Brande in een tweede aflevering van zijn bijdrage.

Leo Lindemans licht het doopceel van de familie Lauwers ten behoeve van de genealogen en Marc Gillesjans vergast ons op een eerste lijst van Soldaten van Napoleon. Een en ander moet aanzetten tot verder onderzoek. De Duivelsschuur inspireerde eens te meer Michel Van den Broeck tot een luimige bijdrage : in 1953 trok een rijdend exemplaar door de straten van Wolvertem.

Een attente lezer vestigt onze aandacht op de verregaande staat van verkrotting van de "donjon" aan het Hof te Steene (Oppem) en van de hoeve nabij de Boskapel te Imde. Uiteraard gaat het telkens om privé-bezit maar toch kan op de mogelijkheid gewezen worden om langs de bevoegde kanalen voor gebeurlijke betoelaging in aanmerking te komen. Ook dit is een belangrijke taak voor

BERLA

# Tentoonstelling BERLA

## De Slag van Imde en de Eerste Wereldoorlog

---

### DUIZEND SOLDATEN

als ge van ze leven in de westhoek passeert  
deur regen en noorderwinden  
keert onze den tijd als g'ahier passeert  
den oorlog ga j'hier were vinden

ja, t'is den oorlog da'j hier were vindt  
en 't graf van duizend soldaten  
altijd iemands vader altijd iemands kind  
nu doodstil en godverlaten

laat de bomen nu maar zwijgen en dat 't gras niets  
vertelt  
en de wind moet het ook maar nie zingen  
dat julder'n dood tot niets he geteld  
dat waren al te schriklijke dingen

ja 't is den oorlog da'j hier were vindt  
en 't graf van duizend soldaten  
altijd iemands vader altijd iemands kind  
duizend en duizend soldaten  
duizend en duizend soldaten

Zo verwoordt Willem Vermandere het leed van de Eerste Wereldoorlog in zijn geliefde Westhoek. Hoeveel soldaten en burgers zijn er wel niet gesneuveld ?

Als we denken aan de Eerste Wereldoorlog, aan de beangstigende jaren 1914-1918, aan de bloed- en slijkgrachten van de IJzer, dan gaan onze gedachten vooral naar vergrijsde oudstrijders die we bijvoorbeeld op 11 november herdenken.

Het is goed dat we ons regelmatig bezinnen over onze geschiedenis en meer bepaald over alles wat gebeurde tijdens de Eerste Wereldoorlog

Dit kan wellicht het best gebeuren met het verhaal, aan de hand van authentieke documenten en beelden, te laten zien op onze tentoonstelling.

Ook bij ons ging de oorlog niet voorbij zonder bloedvergieten.

Citaat uit het 'Oorlogsdagboek van het Davidsfonds' (Een en ander over de Duitschers in de omschrijving der afdeelingen 1914-18)

*Dien dag werd het Derde Jagers te voet te Imde onder Wolverthem door de Duitschers in een bosch verscholen verrast en 67 Belgen, waaronder een Majoor en verschillende Officiers sneuvelden.*

Tot daar het citaat... Hier vindt je ook een stukje oorlog terug. Op onze **tentoonstelling op 26 en 27 augustus 2000** in de **parochiezaal van Imde** zal je deze oorlog en zijn geschiedenis ontdekken of herontdekken.

Over de eigenlijke Slag van Imde lees je verder in dit nummer .....

De vijand spuwt zijn horden worst op Belgenland!  
"Een strijde mannen! Redt het duurbaar Vaderland!"  
't Afscheiduur... Een hand aan bloedaerwart en vriend,  
Een droef vaarwel, een ledren kus aan vrouwen kind,  
En hij vertrok...

De kogels zinen en fluiten in 't rond,  
Kanonnen bulderen, doorwoelen en scheuren den grond,  
O wee! De krijgers storten neer in 't Yzergebied.  
Doch hij vreest geen gevaar: Een heiligen plicht gebiedt;  
Hij haalt en draagt, vernorpt zijnne duurben maat,  
Een glimlach ruweeft bij 't nalvend woord, op 't bleek gehuat,  
Des Eydens... Hoor! daar ginds in 't veld, gehuil, geweën,  
Een makker kermt! — "Een moedig man! Vooruit! Or hem!"

Hij snellen toe ter hulp. Kelaas! een bom valt neer!  
Hij gingen hulpe biën, maar keerden niet meer weer.  
Hoo stierf de dappre held, als markelaar van zijn' plicht,  
Hijn laatste woord gericht en rucht tot vrouw en kind gericht,  
— "Gij niet mij hier niet meer, doch makigt me verriet,  
De goede God verlaat de weëuw en 't weesje niet,  
Verhoort elkaar en bidt voor mij, bij God den Heer  
Hoo rnen wij ons in 't Vaderland der Liefde weer."

## Slag van IMDE

In BERLA nr. 56 werd de getuigenis gepubliceerd van Paul Dutrieux, die de Slag van Imde heeft meegemaakt.

Hierna volgt het verslag van de gebeurtenissen van het Duits Regiment, dat het gevecht in Imde meemaakte, in de begindagen van de oorlog, zoals genoteerd in de geschiedenis van het 24ste Reserve Infanterie Regiment, ons bezorgd door Hinrich Dircksen uit Duitsland.

### Ontstaan van het Regiment

Oprichting van het regiment op 2 augustus 1914. Het regiment was samengesteld uit reservisten uit de omgeving van Berlijn en actieve officieren en onderofficieren van de 24<sup>ste</sup> en 68<sup>ste</sup> Linie Infanterie Regimenten. Op 8 augustus 1914 is het regiment voltallig en het vertrekt die dag naar het front.

Het regiment maakte samen met het 20<sup>ste</sup> R.I.R. (Reserve Infanterie Regiment) deel uit van de 11<sup>de</sup> Reserve Brigade dat behoorde tot de 6<sup>de</sup> Reserve divisie van het 3<sup>de</sup> Reserveleger, dat op zijn beurt ressorteerde onder het 1<sup>ste</sup> leger onder leiding van von Kluck.

Het 24<sup>ste</sup> R.I.R. had als opdracht de rechterflank en de rug van het voort oprukkende 1<sup>ste</sup> leger te beschermen tegen aanvallen vanuit de omgeving van Antwerpen.

### Opmars in België

*Op 17 augustus 1914 bereikt het regiment Visé aan de Maas waar bivak wordt opgeslagen. Visé is op dat moment voor het grootste deel platgebrand als wraak voor de beschieting van de voorbijtrekkende Duitse troepen door de inwoners van Visé. De verschillende bataljons hebben halt gehouden in de straten en hun geweren samengezet zodat kwartier gemaakt kan worden. Plots vallen enkele schoten, waarop de soldaten zich op hun geweren storten en in het wilde weg beginnen te schieten. De schietpartij kan door het hels lawaai en de opwindings slechts met veel moeite gestopt worden. Er werd vastgesteld dat er geschoten werd vanuit de huizen, zelfs vanuit een huis dat voorzien was van een witte vlag. Die dag vielen de eertse gewonden van het Regiment.*

*De volgende dag voerde de opmars van het Regiment de soldaten over Bilzen, Hasselt en Diest naar Aarschot. Tijdens die tocht werd de regimentstros in Hallenbay door inwoners overvallen, waarbij een vuurgevecht ontstaat. Door deze herhaalde overvallen ontstaat er een algemene verbittering tegenover de Belgische burgerbevolking. Gedurende de opmars zijn er steeds meer sporen zichtbaar van gevechten en verwoestingen.*

*De meeste inwoners van de dorpen zijn op de vlucht geslagen en het vee loopt onbeheerd rond. Koeien, varkens, kalveren en pluimvee worden samengedreven en geslacht ten behoeve van het regiment. In Aarschot was er de vorige dag een overval geweest van de bevolking op de Duitse troepen, waarbij een hevig stratengevecht losbarstte. Toen het Regiment Aarschot binnentrok stond nog een deel van de stad in vuur en vlam.*

*Het 3<sup>de</sup> bataljon werd als bezettingsmacht in Aarschot achtergelaten, de twee overige bataljons marcheerde verder over Werchter en Wespelaar naar Vilvoorde waar ze op 23 augustus 1914 toekwamen. De noordelijke hoogten en Meise werden bezet en versterkt. 's Avonds werden vijandelijke wielrijders waargenomen. De schansarbeid wordt de volgende dag voortgezet en het regiment voert zijn eerste gevecht.*

## Het gevecht in Imde

*Het 2<sup>de</sup> bataljon stelde volgend verslag samen :*

*De vorige dag waren we in de omgeving toegekomen. De vijand werd in grote getale gemeld in de omgeving, maar alles blijft rustig. Op 24 augustus 1914 hebben de compagnieën ten zuiden van Hasselt-Meise stellingen gegraven. De zon meende het goed met ons en ook met de vele ongeschoren rondwandelende soldaten. Nergens was er iets van de vijand waar te nemen. De 7<sup>de</sup> compagnie lag op een half uur verwijderd in Wolvertem. De veldkeukens komen toe in het kasteel van Hasselt, waar de staf gelegerd was, en worden door de soldaten belaagd.*

*Toen kwam de melding dat de 7<sup>de</sup> compagnie in een veldweg naar Imde aangevallen werd en hulp nodig had. De soldaten moesten hun eten laten staan en onmiddellijk oprukken. Vooraan liep Majoor von Jakobi. Van op de Hasseltse hoogte naar Wolvertem duurde het twintig minuten. In Wolvertem komen de huizen aan de rechterkant tot tegen het bos. Aan de uitgang van het bos en in de laatste huizen zat de vijand. De 7<sup>de</sup> en de 5<sup>de</sup> compagnie kwamen aangesneld en omsingelden de laatste huizen. 500 meter verder ligt het kleine dorp Imde.*

*Op straat en in een parallel lopende gracht lagen de Belgische soldaten, zonder zich degelijk ingegraven te hebben, te schieten naar de oprukkende Duitse soldaten. Dekking zoekend achter de bomen rukten de beide compagnieën verder op. Enige soldaten schoten rustig en zelfzeker. Spoedig lagen verschillende Belgische soldaten dood neer in de gracht en diegene die leefden sloegen op de vlucht.*

*In het dorp had zich een deel van de Belgische soldaten verschanst en blijkbaar schoot vanuit de kerktoren een machinegeweer. De huizen werden een voor een omsingeld en doorzocht. De Belgische soldaten die zich verschanst hadden in de huizen werden gevangen genomen, ongeveer 40 fietsen waren door de Belgen achtergelaten. De vijandelijke artillerie die vruchteloos tussenbeide kwam schoot te kort en trof de eigen troepen die ter versterking oprukten. Alhoewel verhoudingsgewijs een groot aantal gevangenen werd gemaakt (40 soldaten en 3 officieren), waren bij het gevecht aan Duitse zijde 3 soldaten gesneuveld en 40 gewond. Het aantal gesneuvelde Belgische soldaten werd op ongeveer 80 geschat. Hier en daar lagen ze talrijk in de grachten.*

*Om 14 uur waren de beide compagnieën uitgezwermd, om 16 uur kwam nog een sectie van de 8<sup>ste</sup> compagnie toegesneld en omstreeks 17 uur trok de vijand zich terug naar het westen langs de weg naar Mechelen. De compagnieën werden, aangezien een superieure vijand in het Noorden werd gemeld, teruggetrokken waarbij de gevangenen en de gewonden werden meegevoerd.*

*De warmte nam af, de zon zonk. Over de straten marcheerden zingend de met bloemen en eikenloof versierde soldaten met aan het hoofd majoor von Jakobi die persoonlijk de stormloop leidde en midden in de kogelregens zijn compagnie aanvoerde.*

*Deze compagnie die nu zijn vuurdoop gekregen had, werd door de overige sterk benijd. Daar in de volgende dagen het Regiment aan geen grotere gevechten deelnam, werd herhaaldelijk gevreesd dat de oorlog zou eindigen zonder dat ze aan een gevecht zouden deelnemen. Op grond van de dagelijkse zegeberichten verwachtten we dat de oorlog ten laatste met Kerstmis 1914 zou eindigen.*

W. Van Campenhout



DE GESCHIEDENIS VAN  
WAINE PIT, PIE BRIL EN HUN PAARD LIS

Op de Brusselsesteenweg, waar nu in nummer 120 de kantoren van *Eurocross* gevestigd zijn, stond in de jaren 1930-36 een hoeveke met het straatnummer 90. De muren waren wit gekalkt met een zwarte boord van pek, de straatgevel in klei, de inkom met twee treden. Naast het woonhuis stond de paardenstal en een schuur die eigenlijk gebruikt werd als opslagplaats voor kolen.

Hier woonde de weduwe Johanna Peeters-Van den Bril, toen beter gekend als «*Waine Bril*». Zij leefde er samen met haar zoon Piet, die in de volksmond «*Pit van Brilles*» werd genoemd en haar broer Petrus Van den Bril, die als «*Pie Bril*» door het leven ging.

Pit van Brilles was bezetter van beroep en tewerkgesteld bij een aannemer in Wemmel. Pie en Waine hadden samen een kolenhandel, waardoor men meestal van «*Pie den hoellenboer*» sprak.

Waine Bril was groot en mager van gestalte en volgens haar eigen zeggen "*opgevreten van de reumatis*". Haar jonge jaren had zij werkend doorgebracht in het kasteel van Bouchout. Ouder wordend werd zij verplicht zich met behulp van een stok te verplaatsen en ook het bukken werd hoe langer hoe meer onmogelijk.

Pie daarentegen was eerder kleiner van gestalte. Hij was werkzaam geweest als voerman in de brouwerij Puttemans. Door een ongeluk in de brouwerij werd de rest van zijn leven verpest door een stijf been waar hij niet meer van afkwam.

Pit, de zoon, was zeer groot van gestalte, maar graatmager en een beetje aangezien als een speciaal iemand. Hij speelde de «*grosse-caisse*» in de fanfare «*De Verenigde Broeders*» of «*De Ressen*». Pit was een levensgenieter. Vele maandagen sleet hij in café «*De Madelon*» in plaats van te werken. Wis, zijn zuster, hield het café open en onder het voorwendsel dat hij zijn zuster ging bezoeken deed nu zich duchtig tegoed aan het schuimend bier. Want, zoals hij beweerde, «*de maandag is de zuster van de zondag, en dan gaat het soms niet om te werken*» !

Na de repetities voor de fanfare kwam hij meestal laat in de nacht en stomdronken naar huis. Omdat de voordeur op slot werd gedraaid door zijn moeder die hem zo een lesje wou leren, ging hij meestal recht naar de achterkant van het huis. Daar opende hij de deur van het toilet, ging erop zitten en zong dan uit volle borst : »*Mijn Vlaanderen heb ik hartelijk lief*» of *Moeder, doet open, uw zoon is hier*». Hij zong zijn repertoire met luide stem want de bedoeling was moeder, uit angst voor de burens, te verplichten de deur te openen. Moeder wist ook dat zij geen keuze had, want als de deur niet werd opengedaan vertrok Pit terug en ging verder op kroegentocht.



Pit had echter nog andere kwaliteiten. Hij was een gewaardeerd acteur in de toneelgroep «*De Morgenstar*». Zo kwam het dat hij in het stuk «*De lustige boer*» de rol van een dronkaard moest vertolken. De dag van de opvoering heeft hij ook echt de dronkaard gespeeld want vóór het optreden had hij zichzelf op vele glazen gueuze getraceerd. Hij vertolkte zijn rol zo echt dat het publiek in de zaal zich kostelijk heeft geamuseerd !

Om de kolen aan huis te bestellen had Pie een paard, een echte Brabander die braaf en gewillig de volgeladen driewielkar of camion voorttrok. Het dier luisterde naar de naam Lis. Lis is eigenlijk het onderwerp van dit verhaal. Als kind al was mijn grootste betrachtting met Lis te mogen rijden. Mijn ouderlijk huis lag juist naast dat van de «*Brilles*». Na schooltijd, donderdagnamiddag en in de vakantie was ik meestal bij hen. Hun liefde voor Lis bracht mij ertoe te helpen zakken met kolen te vullen en op de camion te laden. Nadien werd Lis ingespannen en ging ik mee om de kolen te leveren. Tot mijn grote vreugde mocht ik soms Lis mennen met het «*koddeel*».

Pie, die zonder zijn dagelijkse dosis halve gueuzes niet scheen verder te kunnen, bedacht alle mogelijke toestanden om deze toch dure behoefte te kunnen bekostigen. Als de wagen volgeladen was moest ik vóór het vertrek naar Waine om het aantal zakken van 50 kilo op te geven. Pie echter verplichtte mij al als jonge knaap te liegen, zodat wij met het verschil in de opgegeven hoeveelheid de «*extra uitgaven*» konden betalen. Het werd stilaan een ritueel zodat ook Lis, het slimme dier, reeds automatisch, zonder dat het haar werd gevraagd, vóór de deur van het café *De Madelon* tot stilstand kwam. Nadat wij een fris glaasje hadden gedronken kreeg het paard van Wis een klontje suiker, dat zij vanuit de zak van haar schort tevoorschijn haalde. Onder de «*passé*» of het bankje in de camion lag altijd een sikkkel. Die werd gebruikt om onderweg, als we door verlaten wegen reden, het ene of andere klaverveld te plunderen. Pie stond op de uitkijk terwijl ik er werd op uitgestuurd om de klavers haastig in zakken te laten verdwijnen. Die werden dan onder de lege zakken in de camion verstoppt. Pie moest mij nooit dwingen, want de klavers waren voor Lis die 's avonds altijd uit was op iets extra's.

Achter in de stal stond de kist met geplette haver die bij molenaar Miel De Waet werd aangekocht. Ik had het zover gekregen dat ik Lis mocht voederen, een halve emmer per maaltijd, maar als Pie niet keek kreeg zij van mij bijna een volle en Lis liet het zich welgevallen. Ook de kist met geplette haver werd vaak gebruikt door Pie om «*extra drinkgeld*» te bekomen. Hij beweerde dat de kist leeg was en hij geld nodig had om nieuwe haver te kopen, ook al was de kist nog voor een vierde gevuld.

Aan de andere kant van ons huis woonde de weduwe Trinet Van Malderen-Bettens. Zij baatte samen met haar zoon Frans een bierhandel en herberg uit en stond in voor de verdeling van het toen goed bekende bier *Perle Caulier*. Wekelijks keken wij geboeid toe hoe de tonnen bier werden geleverd met de speciaal lange en hoge wagen, getrokken door twee prachtige zware paarden. Nadat de wagen was afgeladen kregen de dieren een zak aan hun kop gesespt met geplette haver. Telkens als ik de kans kreeg bleef ik naar het schouwspel kijken, want de forse dieren waarvan de huid blonk van gezondheid, wisten de pellen uit de zak te blazen zodat er alleen «*het beste*» overbleef om op te eten. Het was een oogverblindend schouwspel zoals het koper van het gareel blonk in de zon. Het geleverde bier werd door Trinet op flessen getrokken en iedere donderdagnamiddag voerde Pie met zijn paard Lis en de zoon van Trinet, Frans, het bier naar de herbergen van Meise. Natuurlijk werd bij elke levering, en bij de betaling ervan, een pint gedronken, en kwam Pie voor de zoveelste keer bedronken naar huis.

Toen op zekere dag Pie zijn moegetergde darmen het begaven. Pie was ziek en niet in staat met zijn paard het bier voor de kermis te leveren. Trinet was in paniek want haar zoon Frans kon geen paard besturen. Eindelijk, er was geen andere oplossing : ik werd aangeduid om Pie te vervangen. Ik wist precies wat mij te doen stond - ik had het al zo dikwijls meegemaakt - en ik deed het ook volgens de regels. Het resultaat was dat ik op mijn beurt stomdronken thuis kwam waar ik van mijn verontwaardigde moeder een ernstige bolwassing kreeg. Gelukkig dat er toen nog niet moest geblazen worden, anders was ik al van de eerste keer mijn rijbewijs om met Lis te rijden kwijtgeraakt.

Met de feestdag van Sint-Elooi ging ik op bedevaart met Lis naar de kapel van de Hasseltberg. Voor het vertrek werd Lis geroskamd. Haar manen en staart werden door Pie gevlochten. De hoeven werden met schoencreme zwart gemaakt en het koper van *den braal* (breidel) en de oogkleppen werden mooi gepoetst. Fier zat ik kaarsrecht op de stevige rug van Lis wanneer Meneer Pastoor haar zegende en ik nadien, terwijl de mis werd opgedragen, haar nog driemaal rond de kapel liet stappen. Voor Lis, zo dacht ik toen toch, en voor mij was het een ware feestdag.

Helaas, op die fatale morgen kwam Pie hijgend bij ons binnengelopen. Ik moest zo vlug ik kon naar Mijnheer Van den Eynde, de dierenarts, lopen. Lis had hevige krampen : *pijn in 't zak*». Ik liep of mijn leven ervan afhing en nadien, nog vóór ik naar school ging, wilde ik bij haar zijn. Het arme dier lag op de grond, met opgeblazen buik, een schuimende muil, de poten krampachtig samengetrokken. Vergeefs werd er getracht haar recht te krijgen, maar zonder resultaat. Dacht ik het toen als kind, of was het ook zo, dat Lis mij aankeek en ik in die ogen zag hoe zij mij smeekte om haar te helpen. Ook al was ik het liefst bij haar gebleven, ik moest naar school. Wenend ben ik vertrokken, maar in de klas waren mijn gedachten bij Lis. Die nacht is Lis gestorven. Ik was er ziek en troosteloos van. Achteraan in de weide werd een grote kuil gegraven. Jozef Jacobs kwam met zijn paard en sleepte Lis naar haar laatste rustplaats. Mijn kinderwereld stortte in mekaar, ik was mijn grote trouwe vriend verloren.

Maar het leven gaat verder ... Een paar weken nadien kocht Pie op de paardenmarkt in Molenbeek een paard van zigeuners. In tegenstelling met Lis die een mollige merrie was, was dit paard dat naar de naam Juul luisterde, een mager scharminkel. Een ruïn, zo mager dat zijn ribben door zijn vel staken, een onverzorgde huid en hangende oren als van een schaap. Het dier was duidelijk mishandeld want als je nog maar iets wat op een stok geleek in handen nam, sprong het angstig op. Pie gaf het dier extra verzorging en na enkele maanden trok het al moeiteloos de kar. Lang echter heeft het dier niet in die stal gestaan want Pie is in het jaar 1936 gestorven. Hij was nooit gehuwd en om deze reden heb ik hem met nog drie andere jonge mannen ten grave gedragen. Een paar jaren later overleed ook Pit. Ondertussen verhuisde Wayne bij haar dochter Wis, in *De Madelon*, waar zij in 1944 overleed. Tot hier een stukje uit het leven van drie Meisenaars en hun paard. Zij leefden eenvoudig maar waren niettemin in onze buurt zeer geliefd.

Jean VAN DIEST

## STERVEN en BEGRAVEN WORDEN

(Vervolg)

### De Doodsklokken luiden.

Doorheen de eeuwen hebben ook in onze parochie de klokken een grote rol gespeeld in het leven rondom de kerktoren van kleine gemeenschappen. Klokken waren toch ook de boodschappers van het droeve nieuws dat een medeparochiaan overleden was. Tot aan de automatisering van ons klokkenstel was het een hele klus voor de luiders. Niet minder dan vier personen waren telkens nodig om de doodsklokken te luiden. In onze Romaanse kerktoren uit de 13-eeuw hangen nl. drie klokken die bij een overlijden gelijktijdig moeten bediend worden. De grote klok met haar 918 kg diende door twee mannen geluid. Het lang en dik zeel kwam door een gat in het gewelf, van aan het vlieg wiel van de klok, tot beneden vlak voor de dubbele portaaldeur. Het zeel splitste op het einde in twee touwen. Deze zware klok was er gekomen in vervanging van een evenwaardige klok welke onder de oorlog op 21-6-1943 door de bezetter werd weggehaald. Met een iets minder-zwaar touw werd de tweede klok van 572 kg in beweging gebracht en het kleinste klokje van 150 kg uit 1300 werd van in het portaal bediend.



Terloops mag hier misschien het meervoudig nut en gebruik van deze drie klokken worden belicht, Een kwartier voor het begin van de kerkdienst werden de gelovigen eraan herinnerd dat ze wat mochten opschieten, dan werd aan een rustig ritme 30 maal 'geklipt'. Daartoe was een hamer bevestigd op de 2de klok en met een lange dunne stalen draad konden achteraan in de kerk onder het dokzaal de signalen worden uitgezonden. Nog vroeger in de tijd werd zelfs de 'vijf minuten'

aangekondigd. Vermits iedereen te voet onderweg was, wisten de mensen precies hoe laat het was.

Bij een overlijden werd er vroeger dus op geen inspanning gezien door de luiers. De vierkoppige ploeg kwam al in actie op het ogenblik dat de pastoor van een overlijden was verwittigd. Merkwaardig was dat wanneer de overledene een man was, men met de grote klok begon, was het een vrouw dan begon men met de tweede klok. Verder werd er elke avond geluid tot op de dag van de begraafing. De familie Sammels werd geholpen door de familie Wijns welke de klus geleidelijk overnam, zij werkten immers met zes mensen in de schrijnwerkerij, op een steenworp van de kerk.

### **De laatste tocht naar de Kerk.**

Als geheugensteuntje voor de gelovigen werden op de morgen van de uitvaart de doodsklokken al eens geluid. Vroeger werden de overledenen nog naar de kerk gedragen. Vanuit de gehuchten werden 8 mannen gevraagd als dragers, voor het dorp volstonden 4 mannen. Ongehuwden werden bij voorkeur door ongehuwden gedragen. Deze opdracht werd steeds als een vriendendienst beschouwd en een pintje na vervulde opdracht was hen voldoende. Zo'n tocht vanuit Nerom of de Boskant was geen kleinigheid. Er diende op tijd vertrokken, bij winterdag en vooral als de dienst om 9 uur was, vertrok men al voor het klaar was.



Onder het zingen van het "De Profundus", en met het vaandel van de Landelijke Gilde (B.B.) voorop trekt de lijkstoet naar de kerk.

Ook de weersomstandigheden speelden een grote rol. Een drager uit die tijd herinnert zich nog goed dat ze Mevrouw Van Impe naar de kerk dienden te brengen toen de straat er spiegelglad bij lag en de stoet geraakte maar niet vooruit. De burens hadden het direct begrepen en iedereen haalde een emmer kolenas naar voor en in geen tijd was de straat begaanbaar tot aan de kerkdeur. Ondertussen hadden de pastoor en zijn assistenten zich klaargemaakt en het was de gewoonte dat de geestelijkheid de lijkstoet een eindje tegemoet kwam. Zo was het ontmoetingspunt voor de Steenweg op Merchtem, de hoek van de Heidestraat en voor de Hoogstraat wachtte men aan de Godshuisstraat. Het processiekruis, dat aan het sterfhuis had gestaan werd door een buurman vooraan in de lijkstoet gedragen en aan de misdienaar doorgegeven. De priester zegende een eerste maal de overledene en men vertrok al biddend naar de kerk. Door de priesters werd het 'De Profundus' gezongen en onder het luiden van de doodsklokken werd de kist de kerk binnengedragen.

### De uitvaartdienst of 'Lijkdienst'.

Vooraf toch eerst een woordje historiek. Het kan niet worden ontkend dat de geestelijkheid steeds veel aandacht heeft geschonken aan de uitvaarten en Wolvertem St-Laurentius maakte daarop geen uitzondering. Het deed de pastoor steeds deugd later van de familie te mogen horen dat '..onze Jef toch een schone begrafenis had gekregen en, fluisterden de mensen onder elkaar..'ze hebben hem wreed bestoef in de kerk..' In onze parochie kon men jarenlang laten begraven om 9, 10 of 11 uur. Een eerste poging van de toenmalige hulpbisschop De Smedt uit Opwijk, om het klassenverschil weg te werken, lukte niet helemaal. Hij stelde voor, iedereen te begraven om 10 uur en het aantal kaarsen bvb drastisch te beperken. Het is pas in 1997 dat voor iedereen een zelfde tarief van 6000fr wordt aangerekend, ongeacht het uur van begrafening. Weliswaar wordt 10 uur vooropgesteld maar omwille van omstandigheden kan het uur worden aangepast. Zo



Een hoge katafalk, veel brandende kaarsen en grote opgehangen zwarte doeken accentueerden de gewijde sfeer in onze kerk.

zouden familieleden uit Vlaanderen of uit Luxemburg al heel vroeg moeten vertrekken om tijdig hier te zijn. Ondertussen kunnen we er niet aan voorbij dat onze voorouders de tijdsgeest van toen nederig dienden te ondergaan. Voor de begrafenis van 10 en 11 uur werd de grote katafalk opgesteld op het hoogkoor, aan beide kanten stond een zwart houten stel met hoge brandende kaarsen. Links en rechts van het altaar stond een piramide ook met brandende kaarsen. In de vroege morgen had de koster, geholpen door zijn vrouw, de zwarte doeken opgehangen in het koor. Het was een uiterst zware en niet-ongevaarlijke opdracht want de doeken dienden vastgehaakt helemaal boven het kerkgewelf en bedekten de helft van het koor. Voor de diensten om 11 uur werd gans het koor behangen alsook het gestoelte. Voor de uitvaarten om 9 uur stond de katafalk vooraan in de middengang en met minder kaarsen. Begraven worden van den 'Armen' kwam, tussen de twee wereldoorlogen, vaker voor. Meestal betrof het onbemiddelde ouderlingen zonder familie welke een onderkomen hadden gevonden in het Godshuis. De kosten van de begrafenis werden gedragen door de C.O.O.(commissie openbare onderstand) nu O.C.M.W.



In de Hoogstraat gingen de priesters de lijkstoet tegemoet tot aan dit "Home voor bejaarde Dames: Sint Margriet" (nu de schoenhandel De Smedt). Op de foto ook nog de herberg en de schoenwinkel van Jef De Pauw (nu electro- P. Thielemans)

### De Mis.

Het is geweten dat de componisten van religieuze muziek er wonderwel zijn in geslaagd de gevoelens van vreugde en verdriet, van loven en smeken, in klanken om te zetten. Ook de requiemmissen in onze kerk waren er om dat te bevestigen. Toch streeft de Kerk ernaar om meer hoop en bevrijding te laten doorklinken tijdens de uitvaarten. Een indrukwekkend onderdeel van een uitvaartdienst was indertijd de offergang. Deze werd, zoals tegenwoordig, gehouden na de homilie. De schaalmeester had een twintigtal kaarsen in een bakje aangestoken en stelde zich



daarmee op nabij de opengemaakte communiebank. De aantredende offergangers kregen elk een brandende kaars aangereikt en gingen daarmee rond de lijkbaar. Voor het altaar stond de celebrant op de onderste trede en bood de pateen ter verering aan. De mensen kusten de pateen welke door de priester telkenmale weer met een wit doekje werd schoongeveegd. Men kon er zijn offergeld kwijt in een gereedstaand mandje en er werd u een gedachtenisprentje overhandigd (In sommige landen kan men na de plechtigheid tegen betaling een prentje krijgen). Bij het verlaten van het hoogkoor gaf men de kaarsen door aan de opkomenden voor de offergang. Dat er met die brandende kaars gemorst werd zal wel niemand verwonderen en niemand maakte zich zorgen behalve Philomeen van de koster. Zij kon, na de dienst, de tegels ontdoen van het kaarsvet. Tot op het zwart katafalkkleed zaten de spatten, deze werden later met een bruin papier en een warm strijkijzer (op grootmoeders wijze) weggenomen. Na de mis trokken de priesters zich terug in de sacristie, kleedden zich om en kwamen terug voor het zingen van de absouten en het 'In Paradiso'. Weer onder het luiden van de doodsklokken trok de stoet nu naar het kerkhof.

Den 27 Julius 1868 ontvangen van  
 Joannes Van Opstal door zijne vrouw  
 voor den lijkdienst van Cornelia de  
 Boeck en een jaargebed honderd dertig  
 francs vier en vijftig centimen 130-54  
 voor twaalf gezongene zielenmissen voor denzelve 42-00  
 voor 17 geleze missen voor denzelve 21-58  
 194-12

Rossem den 27 Julius 1868  
 J B Van Zeebroeck Pastor

Ontvangstbewijs voor een lijkdienst en zielemissen,  
 131 jaar geleden afgeleverd in de buurtparochie Rossem  
 (uit het archief van Liesbeth Dasseville, Rossem)

“Den 27 julius ontvangen van Joannes Van  
 Opstal voor zijne vrouw voor den lijkdienst van  
 Cornelia de Boeck en een jaargebed honderd  
 dertig francs vier en vijftig centimen 130-54  
 voor twaalf gezongene zielenmissen voor 42-00  
 denzelve voor 17 geleze missen v. denzelve 21-58  
 194-12

Rossem den 27 julius 1868  
 J B Van Zeebroeck Pastor

(Slot volgt)

Jef VAN DEN BRANDE

## OUDE MEISESE GESLACHTEN

### LAUWERS (uit EVERSEM)

De naam van dit geslacht is afgeleid van de persoonsnaam Lauwerijs

I. Geert LAUWERS, te Eversem (Meise), + voor 1462<sup>1</sup>.- x Lijsbeth sLEEUS, dochter van Wouter<sup>2</sup>, te Meise in 1474<sup>1</sup>.- Van wie :

1° Willem, te Eversem in 1477<sup>1</sup>, + voor 1528. - Van wie :

A. Geert, te Eversem in 1528<sup>3</sup>.

2° Jan, volgt II.

II. Jan LAUWERS, te Eversem in 1462 en 1477<sup>1</sup>, + voor 1515<sup>4</sup>.- x Marie sCOX, dochter van Jacop cit. 1477.- Van wie :

1° Gielys, volgt III.

2° Godevaerd, te Meise in 1510<sup>5</sup>.

3° Jan, meisenier te Meise 1515<sup>6</sup>, + voor 1533.- x Geertruijd van der PLAST, dochter van Heijnric, schepen ib., en Lijsbeth Stickers<sup>7</sup>, + voor 1533.- Van wie te Meise in 1533<sup>8</sup> :

A. Cornelis.

B. Mertijne, x Gillis van MOLLE.

C. Lijsbeth, x Romboud DAEMS.

D. Margriete, x na 1533/voor 1544<sup>9</sup>, Jan de KEMPENEER, zoon van Jan en Beatrijs al. Lijsbeth van Opstal<sup>10</sup>, meier van Glymes in het Land van Grimbergen 1567-72.- Van wie afstamm.<sup>11</sup>

---

<sup>1</sup> Sch.gr. Meise nr 5694.

<sup>2</sup> Mogelijk een bastaarddochter van Wouter IV, schepen van Brussel 1427-40 cit. bij Fr. de CACAMP in Brabantica IV-2 (1959) blz. 244.

<sup>3</sup> Sch.gr. Meise nr 5697.

<sup>4</sup> Sch.gr. Meise nr 5696.

<sup>5</sup> Sch.gr. Meise nr 5695.

<sup>6</sup> Str. Willem van Hever en Gielys Lauwers.

<sup>7</sup> Leo LINDEMANS in De Middelaar nr 282 (1992) blz. 344.

<sup>8</sup> Sch.gr. Meise nr 5698

E. Digne alias Dymphne, x na 1533, Geert van der SCHUEREN, zoon van Peeter<sup>12</sup>, te Meise 1545-68, + voor 1577<sup>13</sup>.

(4° Lijsbeth x Willem SCHEELKENS, te Mollem + voor 1516.)

III. Gielys LAUWERS, meisenier te Meise 1482<sup>14</sup>, armmeester 1492<sup>5</sup> en schepen 1520-26<sup>15</sup> ib., stadhouder-meier van Merode 1514, meier van het laathof van Sint-Gommaar 1512-20<sup>4</sup>, erflaat van Immerseel 1523, Heetvelde 1523-24 en Boechout 1527<sup>3</sup>, + ca. 1528.- x Beatrijs van der PLAST.- x 2° Christijne BECKERS.- x 3° Kathelijne IMPENS dochter van Jan.- Van wie te Meise in 1528<sup>3</sup> : uit het eerste huwelijk :

1° Lijsbette, x Willem PEETERS.

Uit het tweede huwelijk :

2° Jan, volgt IV.

3° Kathelijne, x Willem FIERENS.

4° Zegher, te Meise in 1541<sup>9</sup>, + voor 1570<sup>13</sup>.- x Kathelijne BUELENS, ib. in 1569.- Van wie te Meise in 1569<sup>13</sup> :

A. Jan, te Grimbergen, voor 1616<sup>16</sup>.- x Margriete de BOELPAPE, + voor 1616.- Van wie :

1. Willem, meisenier te Grimbergen 1616<sup>17</sup>, erflaat van Lint 1612<sup>18</sup>; + voor 1633.- x Marie s'GREVEN, + ib. voor 1623<sup>18</sup>.- x 2° Barbara van STEENWINCKEL, cit. 1633<sup>19</sup>.- Van wie te Grimbergen in 1633<sup>19</sup> : uit het eerste huwelijk :

a. Rombout, meisenier te Zemst 1623<sup>20</sup>, + voor 1633.- x Kathelijne van der LINDEN, dochter van Jan, meier van het laathof van O.L. Vrouw en schepen Beigem<sup>21</sup>, en Kathelijne verBelen<sup>22</sup>, (zij x 2° Gillis van Herbosch), + voor 1671<sup>23</sup>.- Van wie te Meise in 1633<sup>24</sup> :

<sup>9</sup> Sch.gr. Meise nr 5700

<sup>10</sup> Zie onze genealogie van Gersmoorter in De Middelaar nr 318 (1998) blz. 290.

<sup>11</sup> Jan LINDEMANS, Oude Brab. gesl. nr 23 (1949) blz. 8.

<sup>12</sup> Leo LINDEMANS in De Middelaar nr 285 (1993) blz. 141.

<sup>13</sup> Sch.gr. Meise nr 5704.

<sup>14</sup> Sch.gr. Meise nr 5694a: str. Adaem van Wesenhage en Gheert (P)arijs.

<sup>15</sup> Sch.gr. Meise nr 5705.

<sup>16</sup> Als reeds overleden vermeld bij de inschrijving van zijn zoonals meisenier.

<sup>17</sup> Str. Cornelis Bruijiant en Wilhelm van Zeghbroeck.

<sup>18</sup> Sch.gr. Grimbergen nr 3616.

<sup>19</sup> Sch.gr. Grimbergen nr 3651.

<sup>20</sup> Str. Willem Lauwers, vader, en Guillam van Zeghbroeck.

<sup>21</sup> Zie onze genealogie van der Linden, te publiceren.

<sup>22</sup> Zie onze genealogie verBelen, in Berla nr 42 (1995) blz. 9..

<sup>23</sup> Sch.gr. Grimbergen nr 3653.

aa. Kathelijne, + Oppem 31 aug. 1688.- x Jan van HEMEL-RIJCK, zoon van Jan en Ida Bulens, ° Rossem 20 mei 1618, te Oppem, + na 1663.- Van wie afstamm.<sup>25</sup>

bb. Emerentia, te Beigem in 1656<sup>26</sup>.- x Hendrick SERVAES, erflaat van O.L.Vrouw en schepen van Beigem 1658<sup>26</sup>.

cc. Marie, meisenier te Zemst 1668<sup>27</sup>.- x Jan van HEIJMBEKE.

dd. Franchois, meisenier te Zemst 1668<sup>27</sup>.- x Marie verVRANGEN.- Van wie :

1. Jan, meisenier te Wolvertem 1717<sup>28</sup>.
2. Carel, meisenier te Asse 1719<sup>29</sup>.

b. Jan, (x Catharina BLOMS, te Grimbergen in 1641<sup>19</sup> ?).

c. Martijne, meisenier te Grimbergen 1631<sup>30</sup>.- x ib. 25 okt. 1622<sup>31</sup>, Carel LEEMANS, zoon van Jan, schepen van Beigem, en Anne van der Meeren, meisenier 1631 en schepen van Grimbergen, + ib. 16 april 1665, begr. in de kerk.- Van wie afstamm.<sup>32</sup>

Uit het tweede huwelijk :

d. Cathelijne, x Guillam van den HOUTE<sup>33</sup>.

e. Barbara, x Peeter HEIJNSMANS, zoon van Anthonis.

f. Willem.

B. Aert, te Meise in 1571<sup>13</sup>.- x Josijne van BOECHOUT, dochter van Servaes, te Meise in 1573<sup>13</sup>.

C. Katherijne, x Peeter STROOBANT, zoon van Mathijs, te Beigem in 1563<sup>34</sup>.

5° Roeland, te Meise, + voor 1570.- x Stevijne de HERTOGHE, dochter van Hendrick<sup>35</sup>.- Van wie te Meise in 1570<sup>13</sup> :

---

<sup>24</sup> Voogd over de wezen zijn Jan Lauwers en Jan van der Linden.

<sup>25</sup> Leo LINDEMANS in Eigen Schoon & D.B. 1995 blz 81.

<sup>26</sup> Sch.gr. Beigem nr 710.

<sup>27</sup> Str. Jan verLinden, oom, en Peeter de Vadder, neef.

<sup>28</sup> Str. Peeter de Vadder, vader en zoon, cousins.

<sup>29</sup> Str. Jan Lauwers, broer, en Carel de Vadder, cousin.

<sup>30</sup> Str. Jan Leemans en Guillam de Breucker.- De moeder van Martijne heet hier Teestaert.

<sup>31</sup> tt. Jan Leemans en Willem Lauwers, vaders wederzijds.

<sup>32</sup> Leo LINDEMANS in Vlaamse Stam 1992 blz. 198-211.

<sup>33</sup> Wellicht fs Boudewijn te Asse in 1612 (sch.gr. Asse nr 219).

<sup>34</sup> Louis STROOBANT & Jan LINDEMANS, Oude Brab. gesl. nr 14 (1943) blz. 7.

A. Willem, te Brussegem, + voor 1579.- x Marie van ZAENE, dochter van Cornelis.- Van wie te Brussegem in 1579<sup>36</sup> :

1. Margriete.

2. Marie.

3. Adriaen.

4. Elisabeth.

B. Gielys, te Meise, + voor 1598.- x N.- Van wie te Meise in 1598<sup>37</sup> :

1. Henrick.

2. Anne, x Jan de VLEMINCK.

C. Jan, te Meise, + voor 1598.- x N.- Van wie te Meise in 1598<sup>37</sup> :

1. Hans.

D. Aerd, niet vermeld in 1598.

E. Adriaen.

F. Merten, x Margriete van den SLACHMOLEN, dochter van Daneel en Yda van den Bosch, te Grimbergen in 1595<sup>38</sup>.

G. Marie, x (Wouter van de PERRE (?)) van wie afstamm.<sup>39</sup> ?).

IV. Jan LAUWERS, te Meise, + voor 1528<sup>3</sup>.- x Joanna NETTENS.- Van wie te Beigem in 1571<sup>40</sup> :

1° Jan volgt V.

2° Zegher, te Liezele in 1549<sup>41</sup>, te Londerzeel in 1573<sup>42</sup>.- x N.- Van wie blijkbaar :

A. Gielis, te Liezele 1592<sup>43</sup>.- x Kathelijne de NUL, dochter van Jan en Zegerijne de Blesere.

---

<sup>35</sup> Wellicht fs Henric, meisenier te Meise 1539, en Elisabeth van den Huffele, vermeld bij Jan LINDEMANS, id. nr 19 (1945) blz 4..

<sup>36</sup> Sch.gr. Brussegem nr 1134.

<sup>37</sup> Sch.gr. Meise nr 5708.

<sup>38</sup> Sch.gr. Grimbergen nr 3474.

<sup>39</sup> Minstens Christiaen van de PERRE in 1598 (ib.).

<sup>40</sup> Sch.gr. Grimbergen nr 3650.

<sup>41</sup> Sch.gr. Steenhufel nr 6936.

<sup>42</sup> Sch.gr. Londerzeel nr 5212.

B. Jan, te Houtem in 1595<sup>44</sup> en 1597<sup>45</sup>.- x Cathelijne van ASBROECK.

3° Gielys.

4° Katherijne, x Jan PARIDAENS, zoon van Daneel, te Beigem in 1554<sup>46</sup>.

5° Anne, x Peeter PEETERS, te Meise in 1573<sup>1</sup>.

6° Hendrick, schepen van Beigem 1571<sup>40</sup>.

V. Jan Lauwers, erflaat van het hof ten Berg te Beigem 1588<sup>47</sup>, + voor 1608<sup>48</sup>.- x Anneken LEEMANS<sup>49</sup>.- Van wie te Humbeek in 1631<sup>50</sup> :

1° Jan, x Marie GEERTS.

2° Hendrick, volgt VI.

3° Kathelijne<sup>51</sup>, te Beigem in 1627.- x Anthonis VLEERACKER, zoon van Romboud en Kathelijne tsHanen, erflaat van O.L.Vrouw te Beigem 1626-31<sup>52</sup>.- Van wie afstamm.<sup>53</sup>

VI. Hendrick LAUWERS, meisenier te Humbeek 1608<sup>54</sup>.- x Cathelijne HANSSENS.- Van wie :

VII. Adriaen LAUWERS, meisenier te Humbeek 1634<sup>55</sup>.

L. LINDEMANS

---

<sup>43</sup> Sch.gr. Londerzeel nr 5214.

<sup>44</sup> Sch.gr. Londerzeel nr 5215.

<sup>45</sup> Sch.gr. Merchtem nr 5455.

<sup>46</sup> Sch.gr. Grimbergen nr 3649bis.

<sup>47</sup> Sch.gr. Beigem nr 706.

<sup>48</sup> Vermeld als overleden bij de inschrijving van zijn zoon Hendrick als meisenier.

<sup>49</sup> Wellicht fa. Lauwereijs te Grimbergen en Anne van Neervelde, cit. bij Leo LINDEMANS in Vlaamse Stam 1992 blz. 191.

<sup>50</sup> Sch.gr. Humbeek nr 7920.

<sup>51</sup> Haar zoon Jacques Vleeracker treedt op als straver voor haar neef Adriaen Lauwers. Bewijs van haar herkomst tot het tegendeel wordt aangetoond..

<sup>52</sup> Sch.gr. Beigem nr 709.

<sup>53</sup> Zie onze genealogie van Vleeracker, in Vlaamse Stam 1999, blz. 345 e.v.

<sup>54</sup> Str. Ingel en Augustijn fs Ingel Geerens.

<sup>55</sup> Str. Augustijn Geerens en Jacques van Vleeracker.

## De « duivelsschuur » reed in de stoet te ... Oppem

Bij de aanstelling van E.H. Albert Saerens tot pastoor van Oppem, op 1 maart 1953, reed een praalwagen in de stoet, waarop de legende van de duivelschuur van Amelgem werd uitgebeeld. Hij was gebouwd door de inwoners van Amelgem (de Duivelshoek), een gehucht van de parochie Oppem.

De wagen had als kenspreuk :

« In het dorp der duivelschuur,  
stoot men Satan in het vuur. »

Deze kenspreuk was het werk van dichter Bert Peleman. Elke wagen of groep kreeg van hem een kenspreuk. Bert Peleman was de medeorganisator van de praalstoet en woonde toen in een deel van de hoeve, gelegen achter de kerk te Oppem.

en te ... Wolvertem.

De Neromnaar Isidoor De Wit voegde en herstelde de muren van de hoeve « Groot-Amelgem ». Hij vond in de Duivelsschuur het geraamte van de praalwagen van de « Duivelsschuur » die in de praalstoet voor E.H. Saerens had meegereden. Hij vroeg aan de boer of hij dit geraamte mocht gebruiken voor een stoet te Wolvertem. De « Duivelsschuur » werd naar Midden-Nerom gebracht en de opbouw kon beginnen.

De mannen van Nerom zouden met deze wagen uitpakken bij de inhuldiging van de Heer Jacques t' Kint als burgemeester van Wolvertem, op zondag 31 mei 1953. Het feestcomité vond deze wagen niet geschikt. De legende had niets met Wolvertem te maken. Maar de mannen van Midden-Nerom, met Isidoor De Wit op kop, drukten hun wil door, het feestcomité gaf schoorvoetend toe en de wagen mocht in de stoet rijden.

Menige avonden werd aan de praalwagen gewerkt door de burens van « Den Doren ». De wagen stond op de weide naast het huis van Isidoor De Wit. Het geraamte werd opnieuw behangen met een baksteenmotief. De leiding berustte bij Karel Thielemans, de oudste zoon van landbouwer Frans Thielemans. Enkele handige vrouwen zorgden voor de vlagjes en de slingers. Voor het afzomen van de wagen werden varens gehaald uit het Zesbunderbos.

Een gelegenheidsdichter maakte een spotliedje over het gebeuren. In 1987 schreef ik een brochure over de « Duivelsschuur van Amelgem ». Ik was op zoek naar de tekst van dit lied. Ik wist dat Albert Van Campenhout het liedje had geschreven, maar hij was de tekst kwijtgeraakt. Navraag bij andere geburen leverde niets op. Ik kende nog enkele zinnen van dit lied.

Het refrein luidde ;

« Hij komt erin die schone wagen,  
hij komt er in al is 't de duivelsschuur.  
Ons hielen zullen wij er aan vagen,  
ook al kost onze wagen duur ».

Hij kwam erin die schone wagen.

En de praalwagen reed in de stoet onder het nummer 13. Nerom had toen zes praalwagens in de stoet. De stoet vertrok van Imde, ging naar Meusegem en zo naar Wolvertem. Het feest eindigde met een volksbal in openlucht en een prachtig vuurwerk te Wolvertem.en te Imde.

## Praalstoet

Te 3 u. stipt, te IMDE, vertrek van de stoet. Wegwijzer : Drijpikkelstraat – Barbierstraat – Neerpoorten – Meusegem – Stw. Merchtem – Mottestraat – Godshuisstraat – Hoogstraat Nieuwe Laan – Stattestraat – Gemeenteplein – Hoogstraat (ontbinding).

Daarna : VOLKSBAL IN OPEN LUCHT op het Gemeenteplein en te Imde.

**Prachtig Vuurwerk** 1° te . 9.45 uur, nevens het Gemeentehuis.  
2° te 10.30 uur, vóór het kasteel < Impdenhof >.

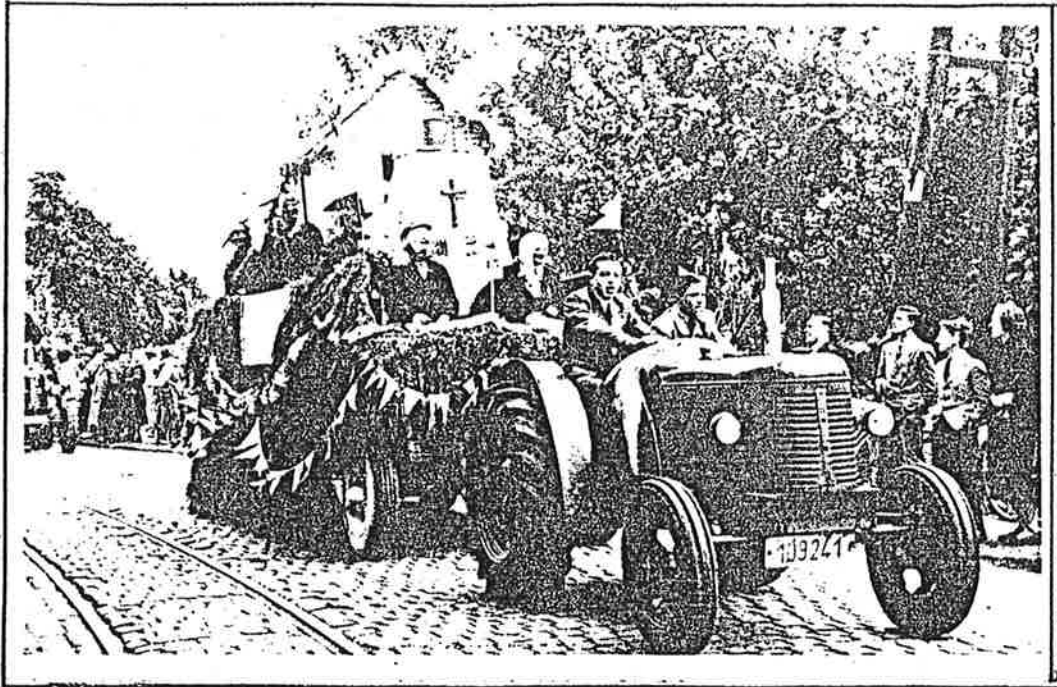


*De « Duivels » van Nerom gezien van links naar rechts*

- Jozef Van den Broeck, mijn broer, woont thans te Eversem.
- Alfons Thielemans, broer van de Satan, ( overleden ).
- Maria Verlinden, de vrouw van Isidoor de Wit en haar hondje Moki. Zij kon luidruchtig lachen.
- Karel Thielemans , de Satan, de man met zwarte handschoenen en met een groot duivelsboek. Hij was rad van tong.en had ook de leiding bij het opbouwen van de praalwagen ( overleden).
- Antoine Thielemans, de jongste duivel , broer van de Satan ( overleden ).



## De tractor en de praalwagen te Imde.



- Jan Mertens, zoon van René Mertens, bestuurde een David Brown tractor.
- Constant Van Aken, metselde het gat in de schuur toe. Telkens de tractor met een schok vooruitging, vlogen de bakstenen uit het gat het gat.
- Frans Thielemans, was « pachter van Amelgem », vader van de Satan.
- Pauline Lombaert, « pachteres ». Zij was de vrouw van de boswachter van het Velaertbos.
- Het « echtpaar van Amelgem » zat voor de schouw met kruisbeeld. Zij roerden in een grote pakketel gevuld met kalkwater.
- De duivels op de achtergrond van de wagen.

### Het spotlied komt te voorschijn.

Bij het overlijden van mijn moeder kwam ik in bezit van enkele kartonnen dozen met foto's en andere papieren. Bij het bekijken van de foto's vond ik een vergeeld papiertje in vier gevouwen. Bij het openplooiën was ik verrast: een lied met als titel « Neroms lied ». Het spotlied was gedrukt bij « Drukkerij Frans Paey. »

**Frans Paey** is de toenaam van **Frans Van Eeckhoudt**, geboren in 1919. Hij was een graaggeziene figuur te Nerom. Hij huwde met Maria Van den Bossche. Zij hebben drie kinderen. Hij was metaalbewerker en onderhoudsman in de Eternitfabrieken te Kapelle op den Bos, later richtte hij een metaalbedrijf op in de Mierennest. Zijn drukkerij was alleen het tokkelen op zijn schrijfmachine.

## Het lied van de praalwagen.

### N E R O M S L I E D . -

Zangwijze : KOM D'R IN.

#### REFREIN :

Ge komt er niet in met Uw wagen  
Ge komt er niet in zet U maar opzij  
Zet U bij die gaan kijken, van achter in de rij.

1. En den Doren en den Beren  
Die zijn er van niets vervaardt  
Maar in den stoet zullen wij rijden  
Al was't van achter aan den staart

#### REFREIN :

Hij komt er in, hij zal rijden  
Hij komt er in, hij zet hem niet op zij  
Met een wagen zullen wij rijden  
En iedereen is blij.

2. Den Burgemeester is den Burgervader  
Den Vader van groot en klein  
En waarom zou onzen wagen niet rijden  
Omdat er enigen tegen zijn.

#### REFREIN :

Hij komt er in, die schone wagen  
Hij komt er in al is't de duivelschuur  
Ons hiel en zullen wij er aan vagen  
Al was't kost onze wagen duur.

Drukkerij Frans Paey.

Den Doren, was de toenaam van Isidoor De Wit, geboren te Slozen. Hij was gehuwd met Maria Verlinden. Zij hadden geen kinderen, wel een klein hondje Moki. Isidoor was tijdens de tweede wereldoorlog smokkelaar in vlees. Na de Bevrijding was hij bakker van galetten. Wij gingen graag bij den Doren en kregen dan de « afval » van de galetten en het smaakte lekker. Hij verhuisde naar Slozen en werd aannemer van bouwwerken. Terug te Nerom deed hij voegwerk. Hij is te Meise verongelukt, bij het oversteken van de autostrade ter hoogte van de herberg «In Den Boecht »

Den Beren, werd meestal als ; Beire van Ceuppens genoemd. Hij was de dichter van dit spotlied. Hij heette Albert Van Campenhout en is geboren in 1917 in de Zesbunder te Nerom. Hij was vrijgezel en arbeider, in zijn vrije tijd dronk hij graag pintjes. Hij was ook uitvinder van een machine om aardappelen te planten. Hij heeft ook gezocht naar het « Perpetuum Mobile », de eeuwige beweging , doch zonder succes.

Michel Van den Broeck 29.02.2000.

## Soldaten van Napoleon.

door Marc GILLESJANS

Bij mijn onderzoek naar naamgenoten die dienden als soldaat in de legers van Napoleon nam ik ook enkele nota's over nog andere jongens uit Wolvertem. Ik geef ze hier ongeklasseerd en dooreenweg weer naargelang mijn onderzoek vorderde ; in volgende afleveringen van Berla zal de lezer misschien dezelfde namen maar nu met andere inlichtingen erbij kunnen lezen ; dit is te verklaren doordat voor dezelfde persoon op verschillende plaatsen en door verschillende instanties nota's werden gemaakt die nu gecentraliseerd staan in het fonds Département de la Dyle.

De gegevens die volgen zijn echter zeer summier en zeker voor uitdieping vatbaar als de geïnteresseerde zich maar de moeite wil getroosten het referentienummer op het rijksarchief te Brussel te raadplegen.

Laat U ook niet misleiden door de soms afwijkende schrijfwijze van sommige namen, de Fransen tekenden alles op in hun moedertaal maar naargelang ze de naam hoorden uitspreken.

Ook volgende nummers uit de serie A 119 zijn interessant wat Wolvertem betreft :  
294/1 e.v. ; 295/2 e.v. ; 299/1 tot 4 ; 300/1 tot 6 ; 304/1,2,3,6,7.

Van Hemelrijck Charles Henri, geboren te Imde op 10 12 1787 van Jean en Jeanne Marie Gillisjans. Is van de lichte 1807, refractair verklaard sinds 20 1 1809 na onderweg te zijn gedeserteerd op 6 11 1808. Hij was woonachtig te Rossem en er zit ook een persoonsbeschrijving bij.

Inventaris A 118 : 187/1 - 187/17 ; A 119 : 287/5 - 340/10.

François Verherbruggen van Jean Baptist en Catherine van Hembruggen (= Hemelrijck bedoeld) is soldaat van het 3<sup>e</sup> linieregiment. Een dikke bundel verslagen en een brief van hem : stukken 41 - 52.

A 119 : 291/1.

Philippus April uit Wolvertem van het 6e regiment artillerie te paard. Hij vertrok op 26 5 1813 en deserteerde. A 119 : 324/3.

De Donder Jean Baptiste, geboren te Wolvertem in 1778 ; wordt aangeduid voor de Garde Nationale 3e cohorte 2e compagnie te Antwerpen.

A 120 : 407

Pelicaen Jean Joseph, geboren te Wolvertem

Van Hemelrijck Pierre Joseph, geboren te Imde

De Cuyper Jean François, geboren te Imde

A 119 : 258/4

alle drie van de klasse 1814

gedeserteerd voordat ze ingelijfd werden

bij de 22e équipage de haut bord

Van Dooren Antoine van Jean en Catherine Knop

De Donder François van Pierre en Marie Gillisjans

Beiden deserteerden na hun vertrek uit Brussel op 8 1 1806.

A 119 : 279/1

klasse van het jaar XI

klasse van het jaar XIII

Volgende personen lagen anno 1813 in het militair hospitaal van Brussel. De eerste twee wegens zelfverminking.

A 119 : 306/1

De Visscher Jean uit Rossem wegens oogpijnen ( ook A 118 : 222/12 )  
Verlinden Jean François uit Rossem wegens beenpijnen ( ook A 118 : 222/12 )  
De Becker Jean Baptiste uit Wolvertem wegens epilepsie  
Van Cappellen Jean Baptiste Louis uit Wolvertem wegens epilepsie  
Troch Jean uit Wolvertem wegens hoofdpijnen  
Hulsbosh Lieven uit Wolvertem wegens ziekte aan de wenkbrauwen

Roelants Pierre Antoine uit Rossem, is van de lichting 1810 en schijnt aanwezig te zijn bij het 109e linie volgens brieven van 26 8 1810 en 24 3 1811 aan zijn ouders.

Stevens Pierre François uit Wolvertem, is van de lichting 1807 in een eenheid te Mechelen en in depot gekomen op 22 4 1811.  
A 119 : 323/13

Buelens François Bernard, is van de klasse 1813 en bevindt zich op 18 11 1813 in het hospitaal van Luik. Hij behoort tot het 45e de Ligne 3e compagnie 5e batterie  
A 118 : 245/12

Van Assche Pierre uit Rossem, van Josse en Barbe Moerenhout, van de klasse 1812, is deserteur van het 150e de Ligne  
A 118 : 250/2 en 249/27

Volgende namen staan ingeschreven onder de hoofding Garde Impériale.

Wijns Joseph uit Wolvertem, classe 1811, was niet op het appel der vertrekkenden van 13 5 1813, hij deserteerde wordt gearresteerd en ligt nu in het hospitaal ; hij zal naar het depot voor refractairs te Wesel worden gestuurd.

Molin Benoît uit Rossem, classe 1814, is teruggekomen.

Vandooren André uit Wolvertem, classe 1811

Geeroms Joseph uit Meuzegem, classe 1811

Roelants Jean Baptiste uit Rossem, classe 1811

Cnops Antoine uit Wolvertem, classe 1811

A 118 : 250/2

Sammels Jean François Emmanuel van Jean Baptiste en Jeanne Buelens, van de lichting 1813, wordt in depot geplaatst omdat hij een broer Christophe Sammels heeft van de classe 1807 dewelke geïncorporeerd werd op 18 9 1807 en verondersteld wordt aanwezig te zijn bij het 119e de Ligne 1e batterie 4e compagnie in Spanje.  
A 118 : 225/13

Verherbruggen François, geboren te Wolvertem van Jean Baptiste en Catharina van Hemelrijk, ligt in Madrid in een hospitaal waar hij binnenkwam op 24 10 1810 en overleed er aan koorts op 11 2 1811 als fuselier bij het 45e de Ligne  
A 118 : 239/12

Hiernavolgende conscrits dienden een verzoekschrift in om op het einde van de lijst van het depot van hun klasse geplaatst te worden omwille van broederdienst

A 118 : 214/7

Van Assche Pierre van Jean en Barbe Moerenhout uit Rossem, conscrit 1812 omdat zijn broer Van Assche Corneille, lichting XIV gereformeerd is wegens blessures in 1809 opgelopen bij het 65e de Ligne 1e compagnie 1e bataljon en nog een andere broer Van Assche Laurent, lichting 1807 verondersteld wordt gedood te zijn bij een treffen te Ebersberg in Duitsland op 3 5 1809 met het 64e de Ligne waarbij hij ingelijfd was op 21 11 1808.

Dumoulin Benoît, geboren 22 5 1792 van Jean Nicolas en Jeanna Catherine Vrancaert uit Rossem, lichting 1812 omdat zijn broer Pierre Jean Dumoulin, geboren 12 1 1787, van de lichting 1807 bij het 8e de Ligne 5e compagnie dient.

Wijs Joseph van Henri en Petronelle de Boeck, pachters, conscrit 1812

Peeters Laurent van wijlen Josse en wijlen Barbe Franceur omdat zijn broer Louis Peeters, ° Rossem 31 8 1790, conscrit 1810, fuselier bij het 103e de Ligne 4e batterie 2e compagnie is gestorven in een hospitaal te Wenen aan koorts op 4 12 1809 .

Arijs Michel François Joseph, geboren te Meise en gedomicilieerd te Rossem, dagloner en Gesperes Henri, geboren en gedomicilieerd te Rossem, landbouwer worden voor het tribunaal gebracht op 20 Ventose XII omdat ze afwezig waren op het appel der vertrekkenden op 30 Pluviose XII.

A 116 : 79/7.

Verlinden Jean Baptiste, geboren te Meuzegem op 26 11 1791 van Pierre, 62 jaar en wijlen Catharine van Heymbeek (?). Is conscrit 1811 en anno 1813 wordt er gesproken van zijn broer Jean François Verlinden, geboren te Meuzegem op 29 7 1789, classe 1809, die men veronderstelt overleden te zijn in dienst van het 112<sup>e</sup> de Ligne bij een treffen met de Spaanse opstandelingen. Verder had Jean Baptiste nog een broer Jean, 10 jaar en Louis, 7 jaar en hij was toen ook de oudste van 7 jonge kinderen.

Loverie Henri van wijlen Jean François en Isabelle van Praet uit Rossem.

Sterckx Englebort, geboren te Oppem op 2 11 1792 : er wordt voor hem uitstel gevraagd omdat hij reeds 1,5 jaar aan het seminarie student was. Verder nog interessante gegevens over onz latere kardinaal.

A 118 : 198/6

Huysmans Jean Baptiste van Jean Baptist en Petronelle Meert, geboren te Imde 26 3 1792 en gedomicilieerd te Rossem samen met

Van Buggenhout Pierre van Evrard en Thérèse Janssens, geboren te Wolvertem 3 11 1792 en gedomicilieerd te Wolvertem

Beiden van de classe 1812 worden op 25 11 1811 verwezen naar de " 9<sup>e</sup> équipage de haut bord du vaisseau de S.M. le Courageux, stationné à Cherbourg "

A 118 : 197/1,2.

Volgende conscrits werden door de Franse overheid verondersteld overleden te zijn toen ze werden opgeroepen

Magdaleens Joseph, geboren 21 3 1782 uit Wolvertem

Van Riet Pierre Jean, geboren 28 5 1782 uit Wolvertem

Laenes Pierre Jean, geboren 7 7 1782 uit Rossem-Imde

A 116 : 69/5 en 7

Een Magdaleens wordt afgekeurd wegens verlies van de laatste phalanx van de linker wijsvinger

A 116 : 57/2

Volgende jongens worden opgeschreven voor de maritieme lichte van de classe 1811  
A 114 : 228

**Van Hoeck Josse** uit Wolvertem, 18 12 1791, dagloner, van Henri en Anne Catherine Derijck, ingelijfd op 3 5 1811 in het depot voor de refractairs te Vlissingen.

**Biesemans Josse** uit Meuzegem, 3 10 1791, landbouwer, van François en Anne Binckx ; afgekeurd wegens zwakte in de borst

**Degroef Josse** uit Imde, 1 5 1791, landbouwer van Jacques en Barbe van der Wilt ; afgekeurd wegens verlies van het rechter oog

**Parijs Pierre Joseph** uit Wolvertem, 23 9 1791, landbouwer van François en Anne Catherine Verbesselt ; wordt in het depot geplaatst omdat hij een broer onder de wapens heeft

**Cnop Antoine** uit Wolvertem, 1 11 1791, dagloner van ....

**Roelants Jean Baptiste** uit Rossem, 15 9 1791, landbouwer van Laurent en Elise Bogemans ; wordt op het einde van het depot geplaatst wegens broederdienst

**Van Rode Jean Nicolas** uit Wolvertem, 26 4 1791, knecht van Guillaume en Anne Catherine Sacré ; wordt geweerd wegens zijn te kleine gestalte.

**Verbelen Jean Baptist** uit Rossem, 6 5 1791, landbouwer van Henri en Elise van den Broeck ; wordt in depot gezet omwille van zijn lot nummer 164.

**Thielemans Pierre Jean** uit Rossem, 24 12 1791, landbouwer van Jean en Anne Marie Ruyssegems ; wordt geweerd wegens scrophulose

**Roelants Jean Baptiste** uit Rossem, 4 11 1791, landbouwer van Pierre en Marie Buyser ; maakt deel uit van het depot omwille van zijn lot nummer 168

**Van Dooren Adrien** uit Wolvertem, 25 11 1791, dagloner van Charles en Jeannne Marie Desmedt ; wordt wegens een broederdienst op het einde van het depot geplaatst.

**April Philippe** uit Wolvertem, 24 8 1791, knecht van Jean en Marie de Vleeschouwer ; maakt deel uit van het depot omwille van zijn nummer 167

**De Bont Pierre** uit Wolvertem, 23 11 1791, dagloner van Guillaume en Barbe Gillisjans wordt ingelijfd op 24 4 1811 in de 40<sup>e</sup> équipage du haut bord

**Van Steenwinkel Jean François** uit Wolvertem, 10 9 1791, pachter, van Jean en Barbe Verlinden ; gereformeerd wegens myopsie

**Van den Eynde Pierre Joseph** uit Wolvertem, 21 11 1791, knecht, van Jean Baptist en Madeleine van Bamis ; wordt ingelijfd op 24 4 1811 in de 40<sup>e</sup> équipage de haut bord

**Portaels Antoine** uit Wolvertem, 1 3 1791, dagloner van Jean Baptiste en Cleire Sammels ; geincorporeerd op 24 4 1811 in de 40<sup>e</sup> équipage.

**Wijns Joseph** uit Wolvertem, 3 5 1791, dagloner van Jacques en Marie de Hont ; geincorporeerd op 24 4 1811 bij de 40<sup>e</sup> équipage

**Van Keer Pierre** uit Meuzegem, 5 1 1791, knecht, van François en Marie Anne Olbrechts ; wordt op het eind van het depot gezet wegens een broer bij het 103<sup>e</sup> de Ligne

**Verlinden Jean Baptist** uit Meuzegem, 26 1 1791, landbouwer

**De Valck Joseph** uit Meuzegem, 25 1 1791, knecht, van Pierre en Catharine Caesbroeck ; op het einde van het depot geplaatst wegens broederdienst bij het 55<sup>e</sup> de Ligne

**De Groof Jean François** uit Imde, 16 11 1791, landbouwer van Pierre Antoine en Jeanne Catherine Jacobs ; gereformeerd wegens stotteren

**De Boeck Robert** uit Imde, 7 9 1791, landbouwer van Corneille en Jeanne Marie Marievoet ; wordt gereformeerd wegens stotteren

**Van Oosten Pierre** uit Wolvertem, 24 5 1791, knecht, van Josse en Anne Marie Moerenhout ; gereformeerd wegens acute borstzwakte

**Vertongen Pierre Jean** uit Rossem, 17 3 1791, landbouwer van François en Marie Peeters ; ingelijfd op 16 4 1812 bij de 71<sup>e</sup> cohorte van de Garde Nationale.

**Van Lindt Jean François** uit Wolvertem, 30 9 1791, dagloner, van Egide en Anne Catherine Croes ; wordt op het eind van het depot geplaatst als enige zoon van een weduwe.

**Van Kerckhoven Gabriel** uit Wolvertem, 8 7 1791, dagloner, van Guillaume en Marie Anne Vanren ; wordt ingelijfd op 16 4 1812 bij de 71<sup>e</sup> cohorte van de Garde Nationale

**Loverie Henry** uit Rossem, 11 7 1791, landbouwer, van Jean François en Isabelle van Praet ; wordt op het eind van het depot gezet omwille van de oudste zoon te zijn van een weduwe.

**Geeroms Joseph** uit Meuzegem, 3 1 1791, landbouwer

**Vanherbruggen Martin** uit Wolvertem, 19 5 1791, metser, van Jean en Catherine van Hemelrijck ; gereformeerd voor zwerigen met " cosin " ( ? )



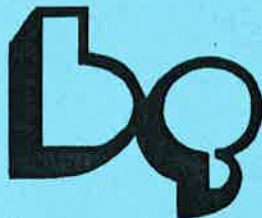
**FORTIS BANK**

**WOLVERTEM, Hoogstraat 1  
MEISE, Boechtstraat 21**

**tel 02-269 00 40  
tel 02-269 08 93**

---

*„Het is niet eenvoudig om te checken of u voor alles wel op de goede manier verzekerd bent, maar een makelaar die aan uw kant staat wil dat graag samen met u doen.”*



**N.V. ZAKENKANTOOR BOGAERTS**

Boechtstraat 15 - 1860 MEISE

Tel. (02) 269 99 70 - Fax (02) 269 93 17

CDV nr : 13209

**VERZEKEREN AAN DE KANT VAN DE KLANT**



Dit *kwaleitsmerk* betekent dat we als makelaar **ERKEND** en **ONAFHANKELIJK** zijn, en dat we de strenge normen van **ETHIEK, EFFICIENCY** en **OPLEIDING** hoog in ons vaandel dragen.